

**УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ**

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ МАГИСТАРСКЕ ТЕЗЕ

Кандидат: **Драган ПАРИПОВИЋ**, *Образовање и култура у Рашком региону између два светска рата*

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовано комисију:

Наставно-научно веће Филозофског факултета, на седници одржаној 22.02. 2012. године именовало нас је у Комисију за оцену и одбрану магистарске тезе Драгана Париповића, под насловом: *Образовање и култура у Рашком региону између два светска рата*

2. Састав комисије са знаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

- **др Александар Касаш**, редовни професор, ужа научна област Историја модерног доба, 3. 04. 2006. Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду - ментор
- **др Драгица Кољанин**, доцент ужа научна област Историја модерног доба, Филозофски факултет Универзитет у Новом Саду, 15. 11. 2010.
- **др Саша Марковић**, доцент за ужу научну област Историја, Педагошки факултет у Сомбору. 26.06.2009.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме:

ДРАГАН (Никола) ПАРИПОВИЋ

Датум рођења, општина, Република: 21.07.1978. године, Бачка Топола, Б. Топола, Република Србија.

2. Година уписа на магистарске студије,

смер/усмерење, број положених испита и просечна оцена: 2004; историја / Историја Југославије/ . Положио је све испите са просечном оценом 7,83.

III НАСЛОВ МАГИСТАРСКЕ ТЕЗЕ: *Образовање и култура у Рашком региону између два светска рата*

IV ПРЕГЛЕД МАГИСТАРСКЕ ТЕЗЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикона и сл. Магистарски рад има 141 компјутерски куцаних страница, а чине га: **Предговор** (1-5 стр.), **Увод** (6-15) и следеће главе и поглавља: Прва: **Студеничи и Жички срез до доношења Видовданског устава** (16-28 стр), која има четири поглавља и то: *Прелазно доба* (16-17 стр.); *Просвета и политика и њен одраз на терену* (18-19 стр.); *Основне школе* (19-27 стр.); и *Ванинституциона акција* (28-29 стр.). Друга глава носи наслов **Рашка област до завођења диктатуре краља Александра I (1929) године** (29-48 стр.) са следећим поглављима: 1. *Законодавство, планови и програми* (29-30 стр.); 2. *Прилике у Рашкој области до завођења диктатуре* (31-34 стр.); 3. *Школство* (35-46 стр.) и 4. *Портрет педагога Јована Миодраговића* (47-48 стр.). Трећа глава је насловљена са **Шестојануарска диктатура у Моравској и Зетској бановини** (49-60 стр.) која има, такође, четири поглавља: 1. *Завођење диктатуре и нови просветни курс* (49-50 стр.); 2. *Рефлексија интегралног југословенства на терену* (51-54 стр.); 3. *Просветне прилике* (55-58 стр.) и 4. *Исход наметнутог интегралног југословенства* (59-60 стр.). Четврту главу је кандидат насловио са **Образовање у Рашком региону у време Намесништва (1935-1941.)**, исто са четири поглавља: 1. *Положај школства између жеља и реалности* (61 стр.); 2. *Школе у Рашкој* (62-65 стр.); 3. *Школе у Врњачкој Бањи* (66-68 стр.) и 4. *Школе у Краљеву* (71-76 стр.). Последња, пета глава носи наслов: **Уметност, спорт и забава у Рашком региону између два светска рата** (77-113 стр.) са следећим поглављима: 1. *Уметност* (77-78 стр.); 2. *Спорт* (79-98 стр.); 3. *Забава* (99-108 стр.) и 4. *Знамените личности* (109-118 стр.).

Рад има закључни део (119-122 стр.) и на крају кандидат доноси прилоге (123-130 стр.) и списак извора и литературе (131-141 стр.), наводећи фондове из шест архива, од којих је најзначајнији Архив у Краљеву, оновремену, али и савремену и 34 наслова коришћене литературе. Посебну вредност раду дају прилози, од којих посебно издвајамо историјски документ који кандидат у раду доноси опис како су се у том (Рашком), крају облачили и путовали до школе ђаци. Однос према женској деци, посебну вредност раду дају ксерокопије службеничких (учитељских и наставничких) досијеа појединих наставника.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА МАГИСТАРСКЕ ТЕЗЕ:

Магистарски рад обрађује један значајан сегмент из просветне и културне историје тзв. Рашког региона у међуратном периоду. Овај микро регион представља специфично подручје и у просветно културном смислу. Процес уједначавања система образовања на овом подручју као културно и просветно заосталом подручју у односу на друге регионе Србије. Кандидат је на основу, опште литературе, вредне архивске грађе и штампе покушао да реконструише збивања и напоре наставничког кадра и других културних посленика да овај простор «култивишу». Ове напоре посебно је истакао у првој и другој глави свог магистарског рада, прихватајући уобичајену хронолошку границу 1929. годину, тј. увођење диктатуре краља Александра. Вредност раду даје анализа покушаја да се, школски систем у новој држави унификује. Посебну пажњу кандидат је у раду поклонио настојањима државних власти да се и кроз школски систем развије идеја интегралног југословенства, закључујући да је оно прихваћено код наставника «али као одсечна даска за напредовање у служби и доказивање оданости режиму». Нешто мање пажње у раду кандидат је поклонио анализа школа у Рашкој, Врњачкој Бањи и Краљеву, мада му се ту пружала слајна могућност да изврши упоредну анализу од полне структуре до успеха ученика. Кандидат у раду поред основног школства у Рашком региону посебно анализира рад и значај Краљевачке гимназије, а посебно обнови Средње пољопривредне школе у том граду. Вредно пажње је прво поглавље дуге главе где се анализирају закони, планови и наставни програми у новој држави која је тек 1926. године у одређеној мери успела да донесе колико толико донесе њихово усаглашавање, мада је Закон о народним школама донет тек почетком децембра 1929. године. У раду се нешто мање поклања пажња средњим стручним школама, посебно занатско-трговачким мада су за овај регион оне имале посебно значајан задатак, посебно да се разбије патријархално друштво и навике. Од 1929. године, када је за наредне две деценије тешко извршити реконструкцију државне политике, посебно на микро регионалном плану, какав је Рашки, Париповић је покушао да истакне основе и потешкоће у просвети. Нешто мање успешно је у раду је извршио анализу културно-просветних прилика. Вредно је истаћи да је кандидат у раду дао краће биографије знаменитих личности тога краја.

VI ZAKЉUČCI I REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Основни научни и истражиачки задатак који је кандидату поставио ментор да испита специфичност Рашког региона кандидат је успешно покушао да истражи и анализира. Уложио је, не мали труд. Закључци до којих је дошао одговарају постављеним задацима везаних за просветну и кулурну политику прве југословенске државе. Мада се ради о релативно кратком временском раздобљу Париповић је у раду истакао да се ради о неразвијеном региону и да је просветна политика у релативно кратком временском периоду, када је прва југословенска држава имала не мале, посебно националне и економске проблеме ипак и овом питању имала разумевања. У закључним разматрањима кандидат је дошао до закључка да се у овом региону број писмених удвостручио, да се посебно Врњачка Бања најбрже развијала, не само као монденска бања, него је и српска интелигенција која је ту боравила оставила дубоког трага у културном и просветном развоју града и региона.

VII OЦENA НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

На основу свега реченог, Комисија, сматра да је рад дао основне одговоре на постављени проблем, показавши да је кандидат пажљиво приступио истраживању ове теме, истакавши њен значај и извршио аналитичко синтетичку анализу. Отежавајућу околност, али и посебан изазов и оригиналност рада је у томе што је кандидат издвојио један мањи специфичан регион. Париповић је у приказивању историјских чињеница користио традиционални историјски метод.

VIII KOHACHHA OЦENA MAГИСТАРСКЕ ТЕЗЕ

1. Да ли је теза урађена у складу са образложењем наведеним у пријави теме:
Магистарска теза је у потпуности написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.
2. Да ли теза садржи све битне елементе:
Теза садржи све битне елементе који чине један рад који има тежину магистарске тезе.
3. По чему је теза оригиналан допринос науци:
Магистарска теза доноси нове податке и доказује чињеницу да је за историјску науку од посебног значаја проучавати микрорегионе како би се након тога приступило

аналитичким синтетичким закључивањима на нивоу, овом приликом прве југословенске државе, која је временски кратко трајала. Посебно треба истаћи да су његови закључци јасни и прецизни на основу мноштва фактографских чињеница.

4. Недостаци тезе и њихов утицај на резултат истраживања:

Комисија ће кандидату на самој усменој одбрани предочити сву сложеност и деликатност задате теме, али и извесне мањкавости и слабости које не утичу на општу - повољну оцену о магистарском раду.

IX ПРЕДЛОГ:

На основу раније изнете оцене магистарске тезе Комисија предлаже Наставно научно већу Филозофског факултета у Новом Саду под насловом: *Образовање и култура у Рашком региону између два светска рата* да прихвати овај Извештај и деканица Факултета закаже датум одбране кандидату **Драгану Париповићу**.

У Новом Саду, 2. март 2012. године.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Проф. др Александар Касаш, ментор

Доц. др Драгица Кољанин

Доц. др Саша Марковић